

31/5/2022

מדדי איכות וערכי יסודות רצויים בקומפוסט

מקורות החומרים האורגניים המשמשים לטיוב קרקע בשדות חקלאיים מגוונים והם: זבל מרפתות, זבל עופות מלולים, אשפת ערים ובוצת שפכים. כל החומרים האורגניים צריכים לעבור טיפול והכנה על מנת שהם יהפכו לחומר אורגני מיוצב המוגדר כקומפוסט. המאפיינים הבולטים של קומפוסט הם העדר ריח או ריח קל ביותר של אמוניה, טמפרטורה נמוכה הדומה לטמפרטורת הסביבה, ומירקם בעל חלקיקים קטנים (2 ס"מ ומטה). בארץ קיים תקן ישראלי לקומפוסט (ת"י 801) משנת 2000. על פי התקנות כל מי שמצהיר כי הוא מוכר קומפוסט חייב לעמוד בדרישות התקן.

בדיקות התרשמויות עם קבלת חומר אורגני:

חשוב לבדוק ולהתרשם מהחומר בערימה.

- ריח: נוכחות של ריח חזק של אמוניה יחד עם טמפרטורה גבוהה מעל 40 מ"צ מצביעים על כך שהחומר עדיין נימצא בשלבי פעילות נמרצים ועדיין לא הגיע לשלב המיוצב, קרי קומפוסט.
- מרקם: החומר חייב להיות מפורר היטב וללא גושים גדולים.

ערכים רצויים לקומפוסט

מ ו מ ל ץ למסור דגימת קומפוסט למעבדת שירות שדה. המדדים המפורטים בטבלה הם התחומים הרצויים של קומפוסט באיכות טובה. רצוי להיצמד ככל הניתן לערכים אלו בבחירת הקומפוסט.

הערות	טווח ערכים מומלץ	מדד
יחס גבוהה מצביע על חוסר בשלות	10-15	(C/N) יחס פחמן לחנקן
ככל שתכולת החומר האורגני גבוהה יותר כך קרוב יותר הקומפוסט לחומרי המוצא.	25-50%	תכולת חומר אורגני
הנתונים אינם מלמדים דבר על דרגת הבשלות אך מאפשרים להעריך את תרומת החומר המיושם בקרקע להזנת הגידול	1.5-4%	תכולת חנקן מהחומר היבש N
	0.8-1.8%	תכולת זרחן מהחומר היבש P
	0.4-3%	תכולת אשלגן מהחומר היבש K
יחס נמוך מצביע על חוסר בשלות	מעל 5	יחס חנקן: אמון NO_3/NH_4

מתכות כבדות – יש לוודא שהחומר הנבדק אינו מכיל עקבות מתכות כבדות בשיעור מעל המותר. להרחבה ראה [דפון בנושא קומפוסט שהוצא ע"י שה"מ](#)

בהצלחה,

עודד פרידמן
מדריך שירות שדה